

تحول قدرت

دولت و حاکمیت از سپیده‌دمان
تاریخ تا عصر جهانی شدن

www.ketab.ir

دکتر حسین رحمت الهی

نشر میزان

سرشناسه : رحمت الهی حسین .
عنوان و نام‌پدیدآور : تحول قدرت، دولت و حاکمیت از سپیده دمان تاریخ
تا عصر جهانی شدن / حسین رحمت الهی .
مشخصات نشر : تهران، میزان، چ ۱، ۱۳۸۸، چ ۲، ۱۳۹۸ .
مشخصات ظاهری : ۳۵۶ ص
فروست : نشر میزان ۳۷۱
شابک : 978-964-511-170-8
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
موضوع : دولت - جهانی شدن
موضوع : حاکمیت - علوم سیاسی
رده‌بندی کنگره : JC۱۱
رده‌بندی دیویی : ۳۲۱/۱
شماره کتابشناسی ملی : ۱۶۹۷۴۶۱

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

www.ketab.ir

نشر میزان

تحول قدرت

دکتر حسین رحمت‌الهی

چاپ دوم: زمستان ۱۳۹۸

شمار: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شابک: ۸-۱۷۰-۵۱۱-۹۶۴-۹۷۸

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاوسی‌فر، کوچه نکیسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخرآزی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

واحد پخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۴، تلفن ۸۸۳۴۹۵۲۹-۳۱

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۳
فصل اول: دولت.....	۱۵
مبحث اول: تحول مفهوم دولت در نظر (از نظریه ارگانیکی تا نظریه مکانیکی).....	۱۸
گفتار اول: دولت در اندیشه سیاسی باستان.....	۱۹
۱. افلاطون.....	۱۹
۲. ارسطو.....	۲۱
۳. اندیشه سیاسی در دوره یونانی مابقی و دولت رومی.....	۲۲
۴. سنت آگوستین.....	۲۵
۵. آکونیناس.....	۲۸
گفتار دوم: دولت در اندیشه سیاسی عصر جدید.....	۲۹
۱. دولت در اندیشه سیاسی مابین.....	۳۱
۲. دولت در اندیشه سیاسی ژان پدن.....	۳۳
۳. دولت در اندیشه سیاسی توماس هابز.....	۳۴
۴. دولت در اندیشه سیاسی جان لاک.....	۳۷
۵. دولت در اندیشه سیاسی ژان ژاک روسو.....	۳۸
۶. دولت در اندیشه سیاسی هگل.....	۳۹
۷. دولت در اندیشه سیاسی مارکس.....	۴۳
مبحث دوم: تحول دولت در عمل.....	۴۶
گفتار اول - تحول دولت پیش از ظهور دولت مدرن (دولت‌های پیشامدرن).....	۴۷
۱. حکومت‌های نخستین.....	۴۷
۲. ظهور دولت - شهر.....	۴۹
۳. امپراتوری رُم.....	۵۰
۴. قرون وسطا.....	۵۱
۵. دولت فئودالی.....	۵۱
۶. حکومت ملوک الطوایفی.....	۵۳

- ۵۴ دولت مطلقه.....
- ۵۸ گفتار دوم: ظهور دولت‌های مدرن.....
- ۵۹ بند اول: شاخص‌های دولت مدرن.....
- ۶۴ بند دوم: تکامل دولت مدرن.....
- ۶۵ ۱. بحران هویت.....
- ۶۶ ۲. بحران مشروعیت.....
- ۶۶ ۳. بحران مشارکت.....
- ۶۷ ۴. بحران نفوذ (گسترش).....
- ۶۸ ۵. بحران توزیع.....
- ۶۹ گفتار سوم: دولت در اندیشهٔ تجدد.....
- ۷۰ ۱. تجدد دورهٔ اول (تجدد کلاسیک).....
- ۷۱ ۲. دورهٔ دوم، تجدد سازمان یافته.....
- ۷۲ ۳. دورهٔ سوم، تجدد بی سازمان.....
- ۷۲ گفتار چهارم: دولت در شرق.....
- ۷۳ ۱. شیوهٔ تولید آسیایی.....
- ۷۵ ۲. هجوم قبایل.....
- ۷۶ ۳. پدر سالاری شرقی.....
- ۷۹ ۴. استبداد شرقی.....
- ۸۰ ۵. استعمار و استعمار نو.....
- ۸۱ گفتار پنجم: موانع تکوین دولت مدرن در خارج از جهان غرب.....
- ۸۱ ۱. اروپای شرقی.....
- ۸۲ ۲. ایران.....
- ۸۴ ۳. هند.....
- ۸۵ ۴. چین.....
- ۸۶ گفتار ششم: دولت مدرن در کشورهای جهان سوم.....
- ۹۰ مبحث سوم: تحول ساختاری دولت.....
- ۹۱ گفتار اول: ظهور دولت کوچک لیبرال.....
- ۹۲ بند اول: زمینه‌های تاریخی و مبانی فکری لیبرالیسم.....
- ۹۶ بند دوم: اصول نظری دولت کوچک لیبرال.....

۹۶.....	۱. اقتصاد بازار آزاد.....
۹۷.....	۲. حکومت محدود.....
۹۸.....	۳. تفکیک قوا.....
۹۹.....	۴. تأثیر دولت لیبرال بر روند دموکراسی.....
۱۰۰.....	بند سوم: عملکرد دولت لیبرال.....
۱۰۰.....	۱. آمریکا.....
۱۰۱.....	۲. آلمان.....
۱۰۱.....	۳. ایتالیا.....
۱۰۲.....	۴. فرانسه.....
۱۰۲.....	۵. انگلستان.....
۱۰۳.....	بند چهارم: افول دولت لیبرال کوچک.....
۱۰۴.....	گفتار دوم: دولت بزرگ رفاهی.....
۱۰۶.....	بند اول: اصول نظری دولت بزرگ رفاهی.....
۱۱۰.....	بند دوم: ساختار و عملکرد دولت‌های رفاه.....
۱۱۳.....	بند سوم: افول دولت بزرگ رفاهی.....
۱۱۳.....	۱. دلایل افول دولت رفاهی و اقتصاد مختلط.....
۱۱۹.....	۲. نقد نظریه دولت رفاه.....
۱۲۰.....	۳. گذار از دولت رفاه؛ بدیل‌ها و جایگزین‌ها.....
۱۲۰.....	۳. ۱. بازگشت به اقتصاد بازار و رقابت آزاد.....
۱۲۱.....	۳. ۲. انتقال به اقتصاد کاملاً متمرکز برنامه‌ریزی شده.....
۱۲۲.....	۳. ۳. حرکت به سوی نظام برنامه‌ریزی غیرمتمرکز و نظام خود مدیریتی کارگران.....
۱۲۲.....	مبحث چهارم: تحول نظریه دولت (از رویکرد جامعه محور تا رویکرد دولت محور).....
۱۲۳.....	گفتار اول: نظریه‌های تبیینی دولت (رویکرد جامعه محور).....
۱۲۶.....	۱. مارکسیسم.....
۱۳۱.....	۲. الیسیسم.....
۱۳۴.....	۳. کوریوراتیسم.....
۱۳۶.....	۴. فونکسیونالیسم.....
۱۴۰.....	۵. پلورالیسم.....
۱۴۱.....	۶. پلورالیسم نو.....

الف. تخصصی شدن حکومت ۱۴۳

ب. مشارکت عقلانی ۱۴۴

گفتار دوم: نظریه‌های تجویزی دولت (رویکرد دولت محور) ۱۴۷

۱. راست نو ۱۴۷

گرایش گزینش اجتماعی ۱۴۸

۲. محافظه کاری نو ۱۵۲

۳. لیبرالیسم نو ۱۵۶

۴. آنارشسیسم نو ۱۶۲

گفتار سوم: نظریه‌های جدید دربارهٔ دولت ۱۶۶

۱. نهادگرایی ۱۶۶

۲. فراساختارگرایی ۱۷۰

مبحث پنجم: دولت در آغاز قرن ۲۱ ۱۷۳

گفتار اول: دولت حداقل ۱۷۳

الف. گرایش راست دولت حداقل ۱۷۴

۱. میلیون فریدمن ۱۷۵

۲. فردریش فون هایک ۱۷۶

۳. رابرت نوزیک ۱۷۶

ب. گرایش چپ دولت حداقل ۱۷۷

یورگن هابرماس ۱۷۸

گفتار دوم: دولت مجازی (دولت حداقل در عرصهٔ روابط بین الملل) ۱۷۹

گفتار سوم: نظریهٔ پسا مدرن دولت ۱۸۲

مبحث ششم: چشم‌انداز آینده؛ تحول دولت در عصر جهانی شدن ۱۸۴

۱. آیندهٔ دولت ملی؛ تغییر در مفهوم دولت ۱۸۵

۲. آیندهٔ سازمانی دولت؛ تغییر در ساختار دولت ۱۸۵

۳. آیندهٔ دولت دمکراتیک؛ تغییر در نظریهٔ دولت ۱۸۷

فصل دوم: حاکمیت ۱۸۹

مبحث اول: کلیات ۱۹۰

گفتار اول: تعریف حاکمیت ۱۹۰

۱۹۱	گفتار دوم: مفهوم حاکمیت
۱۹۳	گفتار سوم: انواع حاکمیت
۱۹۵	گفتار چهارم: ویژگی‌ها و اوصاف حاکمیت
۱۹۵	۱. مطلق بودن
۱۹۶	۲. فراگیری و جامعیت
۱۹۶	۳. دائمی بودن
۱۹۶	۴. جدایی‌ناپذیری
۱۹۷	۵. انحصاری بودن
۱۹۷	۶. تقسیم‌ناپذیری
۱۹۸	مبحث دوم: مبنای حاکمیت
۱۹۸	گفتار اول: نگاهی تاریخی
۲۱۰	گفتار دوم: نظریه‌های حاکمیت
۲۱۰	۱. نظریه‌های حاکمیت الهی (تئوکراتیک)
۲۱۰	الف. حاکمیت انسان - خدا
۲۱۱	ب. حاکمیت انبیاء
۲۱۱	ج. مشیت الهی
۲۱۲	۲. حاکمیت مردم (دموکراسی)
۲۱۳	۳. نظریه حاکمیت ملی
۲۱۴	مبحث سوم: قلمرو حاکمیت
۲۱۴	۱. حقوق طبیعی
۲۱۵	۲. اصل خود محدودیتی
۲۱۶	۳. محدود شدن حاکمیت بوسیله حقوق بین‌الملل
۲۱۷	مبحث چهارم: حاکمیت در دوران جدید
۲۱۷	گفتار اول: حاکمیت کثرت‌گرا
۲۱۸	گفتار دوم: تحول نظریه کثرت‌گرایی حاکمیت
۲۲۲	گفتار سوم: انتقاد از کثرت‌گرایی، رویکرد به نو کثرت‌گرایی
۲۲۴	گفتار چهارم: جمع‌بندی نظریه‌های حاکمیت در دوران جدید
۲۲۴	۱. سنت‌گرایان
۲۲۴	۲. کثرت‌گرایان و نو کثرت‌گرایان

۳. جهانی شدن ۲۲۵
- الف. دیدگاه سنتی ۲۲۵
- ب. دیدگاه حاکمیت فرسایشی ۲۲۵
- ج. موافقان زوال حاکمیت و پایان دولت - ملت ۲۲۶

فصل سوم: حاکمیت دولت در دوران جهانی شدن ۲۲۷

مبحث اول: جهانی شدن ۲۲۸

گفتار اول: کلیات ۲۲۸

بند اول: تعریف و مفهوم ۲۲۸

بند دوم: تاریخچه و عوامل مؤثر بر جهانی شدن ۲۳۲

۱. تاریخچه جهانی شدن ۲۳۲

۲. عوامل مؤثر بر پدیده جهانی شدن ۲۳۷

گفتار دوم: نظریه‌های جهانی شدن ۲۴۰

الف. نظریات کلاسیک جهانی شدن ۲۴۴

ب. دسته دوم، نظریه پردازان موضوعی ۲۴۵

ج. نظریه‌های سیاسی و روابط بین الملل ۲۴۷

د. نظریات جدید جهانی شدن ۲۴۸

گفتار سوم: ابعاد، آثار و شاخص‌های جهانی شدن ۲۵۹

۱. بعد فنی و تکنولوژیک ۲۶۰

۲. بعد اقتصادی ۲۶۲

الف. جهانی شدن تجارت ۲۶۴

ب. سرمایه گذاری‌های خارجی ۲۶۴

ج. تقسیم کار بین‌المللی ۲۶۵

د. اقتصاد بازار آزاد ۲۶۶

ه. شرکت‌های چند ملیتی ۲۶۷

و. تحول سازمانی ۲۶۸

ز. مهاجرت نیروی کار ۲۶۹

۳. بعد سیاسی جهانی شدن ۲۷۴